

DZIAŁALNOŚĆ MUZEALNA W OŚRODKU KULTURY LEŚNEJ W GOŁUCHOWIE W 2016 ROKU

Konrad Bul

Ośrodek Kultury Leśnej w Gołuchowie

W 2016 roku pracownicy Działu Muzealnego realizowali obok planowanych prac związanych z funkcjonowaniem Muzeum Leśnictwa zadania wynikające z kalendarza wydarzeń Ośrodka Kultury Leśnej w Gołuchowie, a także zadania zlecone przez Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych oraz podległe mu jednostki organizacyjne.

Pierwszym znaczącym przedsięwzięciem zorganizowanym siłami Działu Muzealnego był III Międzynarodowy Festiwal Kultury Leśnej i Łowieckiej w Gołuchowie. Od 2014 roku przedsięwzięcie jest działaniem leśników z okolicznych nadleśnictw, wspólnie finansowanym i organizowanym. Wiodącą rolę w tych działaniach pełnili pracownicy Działu Muzealnego, którzy wzięli na siebie ciężar organizacji bardzo skomplikowanej imprezy zarówno od strony organizacyjnej, jak i merytorycznej. Ośrodek przewidywał w swych planach finansowanie umożliwiające realizację zadania samodzielnie, ale w wyniku działań udało się zgromadzić niezbędne środki od sponsorów, które wystarczyły na opłacenie wszystkich rachunków. W festiwalu uczestniczyło około 100 osób, które brały udział w konkursie muzyki myśliwskiej i konkursie sygnalistów łowieckich. Ponadto, wspólnie z Klubem Wabiarzy Jeleni Polskiego Związku Łowieckiego udało się przeprowadzić Konkurs Wabiarzy Jeleni, który znacząco uatrakcyjnił wydarzenie. W trakcie festiwalu tradycyjnie ustawiono stoiska edukacyjne okolicznych nadleśnictw i Leśnego Kompleksu Promocyjnego „Lasy Rychtałskie” oraz stoiska pszczelarzy, rymarzy i punkt z okolicznościowymi pa-

miątkami. Dodatkowymi atrakcjami były pokazy tresury psów myśliwskich i pokazy sokolnicze. Szacujemy, że w festynie łącznie uczestniczyło około 1000–1200 osób, które przez cały dzień obserwowały konkursy lub brały udział w pokazach.

Przedsięwzięciem zleconym przez Centrum Informacyjne Lasów Państwowych w Warszawie była realizacja wystawy „FOREST” we wskazanych pomieszczeniach Parlamentu Europejskiego w Brukseli. Wystawa organizowana przez Lasy Państwowe z okazji jubileuszu 10-lecia EUSTAFOR-u i organizowanej z tej okazji konferencji „Odpowiedzialne zarządzanie Europejskich Lasów – ludźmi, klimatem, naturą”. Zadaniem pracowników była techniczna obsługa wystawy z organizacją i realizacją transportu w obie strony, montażem i demontażem wystawy oraz obsługą podczas trwania prezentacji. Wszystkie sprawy powiązane z realizacją zadania wykonał zespół pracowników złożony z przedstawicieli wszystkich działów merytorycznych OKL, zarządzany przez kierownika Działu Muzealnego.

Kolejnym działaniem było ustalenie stanu technicznego i prawnego pomnika Adama Lorera, który wykonany na zlecenie Polskiego Towarzystwa Leśnego, mimo rozliczenia, pozostawał nadal u wykonawcy, bowiem do tej pory nie udało się uzyskać zgody stosownych władz na ustawienie pomnika w Warszawie.

Jednak najważniejszym i najbardziej pracochłonnym działaniem w Dziale Muzealnym był udział w realizacji Zarządzenia Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 14 czerwca 2016 roku w sprawie: (1) oceny procesu stanowienia obszarów Natura 2000 obejmujących grunty w zarządzie Lasów Państwowych oraz oceny planów zadań ochronnych dla tych obszarów, (2) sporządzania planów urządzenia lasu pełniących również funkcje planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 oraz (3) ustalenia systemu okresowej powszechnej inwentaryzacji gatunków roślin, zwierząt i innych organizmów oraz parametryzacji wybranych cech biotopów, mających znaczenie dla oceny stanu lasów oraz prognozowania zmian w ekosystemach leśnych¹. W wyniku tego zarządzenia wydana została Decyzja nr 336 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych znak: ZP.722.15.2016 z dnia 14 czerwca 2016 roku w sprawie prowadzenia okresowej powszechnej inwentaryzacji gatunków roślin, zwierząt i innych organizmów oraz parametryzacji wybranych cech biotopów na terenie Puszczy Białowieskiej. W oparciu o powyższe zarządzenia i decyzje podjęto szereg prac organizacyjnych i realizacyjnych, do których należały: kwerendy archiwalne realizowane na terenie Polski, Białorusi, Rosji i Niemiec, kwerendy zbiorów muzealnych Muzeów Polskich, kwerenda własnych zbiorów muze-

1 Zarządzenie nr 29 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 14 czerwca 2016 roku (§ 26). W celu oceny wpływu przeszłej aktywności ludzkiej w lasach, obejmowanych inwentaryzacją wskaźnikową, na kształtowanie się w nich różnorodności biologicznej – na podstawie m.in.:

- 1) ewidencji zdarzeń gospodarczych stanowiącej zasób Systemu Informatycznego Lasów Państwowych,
- 2) zapisów we wszelkiej dostępnej dokumentacji archiwalnej, w tym w dawnych planach urządzenia lasu,
- 3) innych źródeł wiedzy,

następuje odtworzenie historii gospodarczej poszczególnych wydziałów leśnych, oddziałów, leśnictw, obrębów i nadleśnictw danego ich zgrupowania (studia archiwalne). Szczegółowy sposób prowadzenia studiów archiwalnych powinien być przedmiotem decyzji, o której mowa w § 5.

alnych, fotograficznych i bibliotecznych, zebranie bibliografii zagadnienia, zebranie informacji o zbiorach kartograficznych wykonanie kopii map, zebranie informacji o dokumentacji rozpoznania lotniczego rejonu Puszczy Białowieskiej, wykonanie materiałów reprograficznych, wykonanie stosownych opracowań i analiz. Pracownicy działu muzealnego wykonali: Zlecenie opracowań (trzy opracowania) – dwa wykonane, (prace wykonywał Dział Inwentaryzacji i Gromadzenia Zbiorów Muzealnych), zlecenie kwerend: (sześć kwerend) – sześć zakończonych, (cztery kwerendy zlecał Dział Inwentaryzacji i Gromadzenia Zbiorów Muzealnych), kwerendy krajowe (trzy kwerendy) – trzy zakończone, zebrana bibliografia tematu, zlecenie pozyskania zdjęć lotniczych – zrealizowane, analiza zebranych materiałów – wykonane. Prace zakończono wykonaniem opracowania zbiorczego w postaci tabelarycznej oraz opisowej. W części tabelarycznej uwzględniono 1100 zdarzeń. Realizacja zadania trwała sześć miesięcy. Wynik końcowy został przyjęty przez Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych.

W 2016 roku na ekspozycjach muzealnych zarejestrowano 36 911 osób, o 2115 osób więcej niż rok wcześniej. To kolejny rok wyraźnego wzrostu zainteresowania naszymi wystawami, które powiązane jest z funkcjonującą w odbudowanej „Chałupie” nowej ekspozycji stałej, powiązanej z wcześniejszą wystawą z zakresu ochrony lasu. Obiekty położone w głębi parku przy najczęściej uczęszczanej alejce wzbudzają zainteresowanie turystów. Każdy nowy element zainstalowany w bezpośrednim sąsiedztwie podnosi atrakcyjność miejsca i zachęca do zatrzymania się podczas spaceru. Również na innych stałych wystawach odnotowano wzrost frekwencji. Nasilił się ruch turystów indywidualnych podczas wakacji. Pojawiło się nowe zjawisko – wycieczki seniorów, które coraz częściej docierają do Gołuchowa. Głównym celem jest Pokazowa Zagroda Zwierząt z żubrami, ale podczas niepogody znakomitym środkiem zastępczym jest prezentacja żubrzej rodziny na ekspozycji stałej.

Obok wystaw stałych znaczącą częścią działalności Działu Muzealnego było przygotowywanie i udostępnianie kolejnych wystaw czasowych w siedzibie oraz poza siedzibą. W obiektach Ośrodka Kultury Leśnej w Gołuchowie przygotowano i zrealizowano następujące wystawy czasowe:

- 6 kwietnia 2016 roku, Danuta Lewandowska, „Rośliny chronione i rzadkie z terenu nadleśnictwa Turek”, wystawa fotograficzna. Miejsce wystawy: galeria tunel, „Oficina”, czas wystawy do 30 grudnia 2016 r.,
- 6 kwietnia 2016 roku, „Nabytki OKL z lat 2013–2015”, wystawa organizowana wyłącznie o własne zbiory z podziałem na działy. Miejsce wystawy: „Oficina” I i II piętro, czas wystawy do 5 czerwca 2016 roku,
- 8 czerwca 2016 roku, wystawa autorska „Przytulanie do drzewa – twórczość Marii Dryl-Marciniak”, obrazy na korze. Miejsce wystawy: „Oficina” I piętro, wystawa do 30 grudnia 2016 roku,
- 8 lipca 2016 roku, „Z twórczości Rodziny Benedyktowiczów”, wystawa zbiorowa malarstwa i rysunków czterech pokoleń artystów zapoczątkowanych twórczością Ludomira Benedyktowicza. Miejsce wystawy: „Oficina” II piętro, czas wystawy do 30 stycznia 2017 roku,
- 14 września 2016 roku, wystawa plenerowa „In memoriam”, fotografie zebrane przez Danutę Piotrowską, poświęcone wyprawom na K2. Miejsce wystawy: „Powozownia”, duża sala, czas wystawy do 24 września 2016 roku,

- 23 września 2016 roku, „Śni się drzewom las”, wystawa fotograficzna Adriany Bogdanowskiej. Miejsce wystawy: „Powozownia”, sala kolumnowa, czas wystawy do 30 grudnia 2016 r.,
 - 27 września 2016 roku, wystawa poplenerowa „Inspiracje gołuchowskie IV”. Miejsce wystawy: „Powozownia”, duża sala, czas wystawy do 30 marca 2017 roku,
- Natomiast poza siedzibą Ośrodka zrealizowano:
- 3–8 kwietnia 2016 roku, wystawa „Forest Poland” organizowana w pomieszczeniach Parlamentu Europejskiego w Brukseli na zapotrzebowanie Międzynarodowego Stowarzyszenia Leśników z okazji Dziesięciolecia EUSTAFOR-u. Wystawa zagraniczna w całości przygotowana i obsłużona przez OKL,
 - 11 czerwca 2016 roku, wystawa „Polskie Lasy w dziejach Polski” organizowana w Sianowie z okazji 1050-lecia Chrztu Polski. Wystawa przygotowana i organizowana na zapotrzebowanie NSZZ Solidarność Leśników,
 - 18 maja 2016 roku, wystawa „Sztuka inspirowana lasem” ze zbiorów Ośrodka Kultury Leśnej, organizowana przez Muzeum w Brodnicy oraz nadleśnictwo Brodnica, czas trwania wystawy do 30 września 2016 roku,
 - 1–3 września 2016 roku, wystawa „Ośrodek Kultury Leśnej”, organizowana na Targach Leśnych w Janowie Lubelskim – jedyna wystawa planowana,
 - 11–14 października 2016 roku, wystawa „Forest Poland” na targach POL-EKO-SYSTEM w Poznaniu.

Elementem dokumentującym wydarzenia wystawiennicze są publikacje. I tu pracownicy Działu Muzealnego przygotowali, opracowali i wydali szereg tytułów:

- informator do wystawy Danuty Lewandowskiej, *Rośliny chronione i rzadkie z terenu nadleśnictwa Turek*, nakład 300 egz.,
- informator do wystawy *Przytulanie do drzewa – twórczość Marii Dryl-Marciniak*, obrazy na korze, nakład 300 egz.,
- katalog wystawy *Z twórczości Rodziny Benedyktowiczów*, nakład 300 egz.,
- informator wystawy *Śni się drzewom las*, Adriany Bogdanowskiej, nakład 300 egz.

Obok informatorów i katalogu wystaw pracownicy przygotowali oraz przekazali do druku w wydawnictwie OKL „Zagajnik” szereg tytułów zawierających informacje o zbiorach: *Archiwum fotograficzne Ośrodka Kultury Leśnej. „Oficyna” 30 lat minęło*; *Archiwum fotograficzne Ośrodka Kultury Leśnej. Park-arboretum w Gołuchowie*; *Archiwum fotograficzne Ośrodka Kultury Leśnej. Święto lasu*; *Archiwum fotograficzne Ośrodka Kultury Leśnej. Koń w leśnictwie*; *Harwester Lokomo Makeri 34 T*; *Rakiety i ochrona lasu*; *Zapomniane polskie pilarki. Tajemnicza pilarka MÓJ*; *Polskie maszyny ścinikowe (harwestery)*.

W 2015 roku z okazji Jubileuszu Ogólnopolskich Przeglądów Twórczości Amatorskiej Leśników, pracownicy Działu Muzealnego przygotowali publikację *Ars silvestris*. Została ona wyróżniona w konkursie organizowanym przez Fundację Muzeów Wielkopolskich i Marszałka Województwa Wielkopolskiego w kategorii najciekawszego wydarzenia naukowego i wydawnictwa, którego uroczysty finał odbył się w maju 2016 roku.

Obok działań zaplanowanych w danym roku, pracownicy działu wykonywali codzienne prace związane z opracowywaniem zbiorów, prowadzaniem turystów, projektowaniem i wykonywaniem wielu prac wspomagających działania pozostałych działów Ośrodka Kultury Leśnej. Należy tu wspomnieć o uczestnictwie we wszyst-

kich przedsięwzięciach o charakterze masowym, takich jak festyny, prezentacje i akcje z zakresu ochrony przyrody, a w przypadku pracowni plastycznej, udział we wszystkich pracach projektowych związanych w wydawnictwami Ośrodka.

DZIAŁALNOŚĆ MUZEALNA W OŚRODKU KULTURY LEŚNEJ W GOŁUCHOWIE W 2016 ROKU

Streszczenie

W 2016 roku pracownicy Działu Muzealnego, wykonując swoje codzienne obowiązki, zrealizowali 11 wystaw, w tym 1 wystawę poza granicami kraju. Każda z nich została zaopatrzona w okolicznościowy informator, plakat, a także w stosowną notę zamieszczoną na stronie internetowej. Procesy wydawnicze w całości prowadzone były siłami działu. Obsłużono 36 911 osób, w większości turystów indywidualnych. Zorganizowana została kolejna edycja Międzynarodowego Festiwalu Kultury Leśnej i Łowieckiej w Gołuchowie. Obok działalności wystawienniczej, z powodzeniem zrealizowane zostały zadania dodatkowo wyznaczone przez Dyрекcję Generalną Lasów Państwowych, w tym przede wszystkim, kwerenda archiwalna Puszczy Białowieskiej wraz z opracowaniem wyników oraz zadania realizowane we współpracy z innymi jednostkami Lasów Państwowych.

Słowa kluczowe: festiwal, kultura, wystawa, informator, turysta, zwiedzający, festyn

MUSEUM ACTIVITY IN THE FOREST CULTURE CENTRE IN GOŁUCHÓW IN 2016

S u m m a r y

In 2016 employees of the Museum Department, while their work, realized eleven exhibitions, one of them was realized abroad. The celebratory brochure, the poster and the proper information published on the website were created for each exhibition. The publishing processes were run by using Department's values. 36 911 people, mostly individual tourists, were served. The another edition of the International Forest and Hunting Culture Festival in Gołuchów was realized. As well as exhibition actions, the jobs deputed by the General Directorate of the State Forests were realized with success including the archival query of Białowieża Forest and workout the results, the tasks which were realized by cooperation with the other units of the State Forests.

Keywords: festival, culture, exhibition, brochure, tourist, visitor, feast

Ryc. 1. Uroczyste otwarcie wystawy na terenie Parlamentu Europejskiego w Brukseli (fot. A. Kozyra)

Fig.1. Opening ceremony of the exhibition in the European Parliament area in Brussels (photo by A. Kozyra)

Ryc. 2. Organizatorzy i realizatorzy wystawy na terenie Parlamentu Europejskiego w Brukseli (fot. A. Kozyra)

Fig. 2. Organizers and coordinators of the exhibition in the European Parliament area in Brussels (photo by A. Kozyra)

Ryc. 3. Fragment wystawy w Muzeum w Brodnicy (fot. K. Bul)

Fig. 3. The part of the exhibition in Museum in Brodnica (photo by K. Bul)

Ryc. 4. Otwarcie wystawy „Z twórczości rodziny Benedyktowiczów” (fot. P. Ortell)

Fig. 4. The opening of the exhibition „From artistic work of the Benedyktowicz family” (photo by P. Ortell)

Ryc. 5. Dyplom w konkursie Izabella 2015 za wydawnictwo Ars silvestris (fot. K. Bul)
 Fig. 5. Izabella 2015 contest diploma for Ars silvestris publication (photo by K. Bul)